

V letu 1981 je minilo 25 let od smrti nekdanje dolgoletne učiteljice Rezike Rant Demšar v Malenskem Vrhu nad Poljanami. Kot njena nekdanja učenka ji moram biti hvaležna za marsikaj, kar mi je v rani mladosti s svojimi nauki položila v srce. Zato naj osvetlim njeno veliko moralno delo, ki ga je delila med preproste ljudi v lepi gorski vasi Malenskem Vrhu.

Rodila se je v Železnikih v družini Jerice Rant. Solala se je pri uršulinkah v Šk. Loki. Se zelo mlada je nastopila službo v Malenskem Vrhu. Ljudje so jo sprejeli z odprtim srcem, željni dobre besede in znanja so jo vzeli za svojo. Po njeni zaslugi se je kmalu v tem kraju razvilo bogato kulturno življenje. Daleč naokrog je bila ta vas center za izobraževanje v hribovskih vaseh (glej: *Loški razgledi* 24, 1977, str. 181). Učila je izven šole pevski zbor ter bila mentorica igralske skupine, kjer so domači fantje in dekleta vsako leto pripravili več nastopov z mnogimi lepimi deli kmečkih dram in razne spevoigre.

Tu je bilo res tako navdušenje in požrtvovalno delo, da se ne da popisati. Vas je postala zanimiva tudi za turiste. Pri njej so se ustavljali znanci izobraženci ter zanesli v vas drugo vzdušje. Vas je postala nekaka odskočna deska za na Blegoš, seveda po njeni zaslugi. Poročila se je leta 1928 z domačinom Martinom Demšarjem, ki je zaslovel daleč naokrog kot najboljši zidarski mojster. Rodili sta se jima dve hčerki, kateri še živita.

Ko je prišla vojna vihra, so vsi skupaj s svojim znanjem, in pogumom naredili mnogo dobrega za partizane in vaščane. Z znanjem nemškega jezika je Rezika reševala ljudi in celo vas pred uničen-

jem. za kar so ji ljudje še vedno hvaležni. Hvaležni smo ji tudi vsi njeni nekdanji učenci, saj nam ni bila samo učiteljica, temveč mati, katera želi svojim otrokom vse najlepše, tako da bodo lažje hodili po poti življenja.

Umrla je 4. aprila 1956 istotam v 69. letu starosti, kjer je preživela 40 let. Počiva na poljanskem pokopališču med svojimi najbližjimi. Slava njenemu spomenu.

Julka Fortuna

MESTO IN MESTNA NASELJA

Poizvedovanje o tem, katera oblast in s kakšno utemeljitvijo je proglasila Železnike za mesto, je pojasnjeno z zakonom o nacionalizaciji najemnih stavb in stavbnih zemljišč, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina 26. decembra 1958 (Uradni list FLRJ št. 52890/58). Po tem zakonu so bile nacionalizirane najemne stanovanjske in poslovne stavbe in vsa

zazidana in nezazidana zemljišča v ožjih gradbenih rajonih mest in naselij z mestnim značajem. Kraje, ki se po tem zakonu v Sloveniji štejejo za mesta in mestna naselja, je določil Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije z odlokom 8. januarja 1959. V takratni škofjeloški občini je bila po tem odloku navedena, kot mesto Škofja Loka z okoliš-